

Spor Bilimleri Fakültesi Öğrencilerinin Sosyal Kırılgnalık ile Kişilik Özellikleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

Selman Çutuk¹

Özet

Bu çalışmanın amacı Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin sosyal kırılgnalık ile kişilik özellikleri arasındaki ilişkiyi incelemektir. Araştırma model olarak ilişkisel tarama modelinde desenlenmiştir. Araştırmanın evren ve örneklemini basit tesadüfi örnekleme yöntemi ile seçilen spor bilimleri fakültesinde öğrenim gören 190 öğrenci oluşturmuştur. Araştırmada verilerin analizinde IBM SPSS 25.0 programına ait analizler kullanılmıştır. Araştırmada değişkenlere ait ortalama ve standart sapma gibi betimleyici istatistiklerden yararlanılmıştır. İlk olarak Sosyal Kırılgnalık Ölçeği ve Beş Faktör Kişilik Envanterinin normal dağılım hipotezine uyup uymadığı çarpıklık ve basıklık katsayılarına bakılmak suretiyle tespit edilmiş ve parametrik test yöntemleri tercih edilmiştir. Çalışmanın değişkenleri olan Sosyal Kırılgnalık ve Beş Faktör Kişilik Envanteri arasındaki ilişki parametrik test yöntemlerinden “Pearson Korelasyon Analizi” ile incelenmiştir.

Sonuç olarak spor bilimler fakültesinde öğrenim gören öğrencilerin Kolay Kandırılma seviyeleri artıkça Beş Faktör Kişilik Envanteri seviyeleri, Dışadönüklük seviyeleri, Sorumluluk seviyeleri ve Açıklık seviyeleri de azaldığı bu çalışmamızda ortaya konmuştur.

Giriş

Toplumda yaşayan tüm bireyler eşit haklara sahiptir ve bu haklarını koruyan hem ulusal hem de uluslararası yasalar bulunmaktadır. Tüm bu haklara rağmen bireyler için mutlak bir eşitlikten ne yazık ki söz edilememektedir. Çünkü insanlar hayatlarının farklı dönemlerinde çeşitli nedenlere bağlı olarak bazı risklerle karşı karşıyadır. Bazı gruplarda ya da bazı kişilerde bu

1 Dr., İstanbul Nişantaşı Üniversitesi Meslek Yüksekokulu Spor Yönetimi Programı
E- posta: selman.cutuk@nisantasi.edu.tr

riskler daha sık ortaya çıkmaktadır. Bu durumda, bireyler yaşanan bu riskler ve olumsuzluklar karşısında daha kırılgn hale gelebilmektedir (Özkaynak, 2020).

Uluslararası literatürde “vulnerability” olarak kullanılan bu kavram Türkçede kırılgnlık anlamını içermektedir. Kırılgnlık kavramı “çevresel ve sosyal değişimle ilişkili strese maruz kalma ve uyum sağlama kapasitesinin yokluğundan kaynaklanan zarar görme duyarlılığı hali” olarak tanımlanmaktadır (Adger, 2006). Bazı kaynaklarda ise zararlı etmenlere karşı duyarlı olma olarak tanımlanmaktadır (Malone, 2000). Kırılgnlık aynı zamanda bir kişinin hem psikolojik, hem sosyal hem de fiziksel niteliklere sahip etkilere karşı hedef haline gelmesidir. Geçmiş ve güncel sağlık hizmetleri literatüründe kırılgnlık karmaşık bir etmen olarak geniş çapta kabul görmektedir (Scanlon ve Lee, 2007).

Bireyin kötü sağlık durumu, yüksek eğitim düzeyine sahip olmaması, gelirinin düşük olması, toplumsal cinsiyet eşitsizliği, toplumsal baskı ya da bazı sosyal kalıplar, kaynaklara erişim gücünün yetersizliği, yöneticilere erişim gücünün yetersizliği, bilinç düzeyinin düşüklüğü gibi sebepler de kırılgnlığa sebep olabilmektedir. Ayrıca hasta, yaşlı, göçmen, afet mağduru gibi dezavantajlı grupta yer alan bireylerin kırılgnlık düzeyleri de daha yüksek olabilmektedir (Özmete, 2020).

Alanyazında sıklıkla dayanıklılık ve esneklik özellikleri de yine kırılgnlığın tanımlanmasına yöneliktir. Bireylerde olduğu gibi sistemlerde de yaşanan kırılgnlıkların doğru anlaşılması risklerin tahmin edilerek çözüm stratejilerinin geliştirilmesine yardımcı olmaktadır. Dolayısıyla dayanıklılık ve esneklik özelliklerinin aksine kırılgnlık düşük olması istenilen bir özelliktir (Aydın, 2019).

Kırılgnlık bireysel açıdan ele alındığında duygusal, gelişimsel, fiziksel, psikolojik, sosyal ve bilişsel boyutlarda değerlendirilmektedir (Williams ve Le Menestrel, 2013). Kırılgnlığın gerçekte ne anlama geldiği konusunda ortak bir fikir birliği bulunmamaktadır. Genel olarak bu belirsizlik olmasına rağmen literatürde ortaya çıkan üç temel kırılgnlıktan bahsedilmektedir. Bunlar psikolojik kırılgnlık, sosyal kırılgnlık ve fiziksel kırılgnlıktır (Scanlon ve Lee, 2007). Alan yazında en sık karşılaşılan kavram psikolojik kırılgnlık olsa da sosyal kırılgnlık üzerine yapılan araştırmalar giderek artmaktadır. Sosyal kırılgnlık bazı özellikler açısından psikolojik kırılgnlıktan ayrılmaktadır.

Sosyal kırılgnlık kişinin demografik, ekonomik veya kültürel özellikleri ile ilgilidir. Psikolojik kırılgnlık kaygı ve stres gibi duygusal etkenlerle ilgilidir. Fiziksel kırılgnlık ise kişinin hastalığa veya ölüme duyarlı olduğu

gerçek fizyolojik durumlarıyla ilgilidir. Kişinin fiziksel kırılganlığı sosyal ve psikolojik kırılganlık duygusuyla örtüşebilir (Scanlon ve Lee, 2007).

Sosyal kırılganlık çok boyutlu bir süreçtir. Bireylerin daha kolay kandırılmaya ya da aldatılmaya yatkın olmasına ya da sosyal istismara daha açık hale gelmesine sebep olmaktadır. Sosyal kırılganlığı sosyal ve ekonomik durumlardan, politik ve çevresel ilişkilere kadar pek çok durum belirlemektedir (Sarıçam, 2015). Sosyal kırılganlık iki bileşene sahiptir. Bunlardan ilki bireyin açıkça uyarılar olmasına rağmen kolayca yeniden kandırabilmesi anlamına gelen aldatıla bilirliliktir. Diğeri ise açık uyarı olmasa da doğruluğu kesin olmayan şeylere inanma eğilimi anlamına gelen kolay inanırılıktır (Greenspan, 2005).

Sosyal kırılganlığa katkı sunanlardan ikisi eğitim ve istihdamdır. Ancak bilgi ve para herkes için her zaman iyi koşulları garanti edemez. Sosyal olarak kırılgan olarak tanımlanan kişilere yardımcı olacak en etkili strateji bireysel eğitimidir. Eğitim bireylerin bilinçli kararlar vermesine yardımcı olarak kendi yaşamlarının kontrollerini kazanmalarına imkân sağlar (Kuokanen 2003). Eğitim yolu ile bireylerin kişisel kapasitelerinin gelişmesi yalnızca onlara iyi ücretleri bir iş bulmaları konusunda yardımcı olmaz. Bireylerin aynı zamanda edindikleri bilgilerle güçlü hale gelmelerini, daha iyi bir yaşam standardına erişmelerine de yardımcı olur (Scanlon ve Lee, 2007).

Sosyal kırılganlık çoğu zaman sosyal zedelenebilirlik, sosyal sömürüye açık olma, sosyal su istimale açık olma gibi kavramlarla birbirinin yerine kullanılmaktadır. Sosyal kırılganlık bireyin saflık ve kolay inanma özelliği ile kandırılmaya yatkın olması anlamına geldiği için bazı özellikleri şu şekilde sıralanabilir (Sarıçam, 2015):

- Sosyal kırılganlık koşullara bağlı gelişse de zaman içinde değişebildiği için dinamiktir.
- Sosyal kırılganlık bazı stres faktörlerini içerdiği için çok boyutlu bir yapıdadır.
- Sosyal kırılganlık sosyal gruplar içinde farklılaşabilmektedir.
- Sosyal kırılganlık sosyal ilişkilerce belirlenmektedir.

Yaşlılar gibi toplumsal gruplarda savunmasızlık durumundan kaynaklı sosyal kırılganlık daha yüksek görülebilmektedir. Yaşlı yetişkinlerde yaşanan bilişsel gerilemenin kırılganlık ile ilişkili olduğu tespit edilmiştir. İstismara uğramış çocukların, engellilerin de kırılganlık düzeylerinin yüksek olduğu, kadınların da erkeklere göre kırılganlık düzeylerinin yüksek olduğu araştırmalarda ortaya konmuştur (Andrew ve Rockwood, 2010; Sarıçam, 2015).

Kırılganlık psikolojik yönü kadar sosyal yönü olan bir kavramdır. Sosyolojik açıdan ele alındığında ise hem çevresel hem de ekonomik boyutlar barındırmaktadır. Bu iki boyutla birlikte sosyopsikolojik boyuttan da söz edilebilir. Bu nedenle sosyal kırılganlık olarak da bilinen sosyopsikolojik boyut bireyin kişiliği ile ilgilidir ve bazı bilişsel süreçleri içermektedir (Boyce, 2000; Sariaçam, 2015). Bir kişinin kırılganlığı önleme yeteneğini etkileyebilecek faktörlerden biri kişisel kapasitesidir (Scanlon ve Lee, 2007).

İnsanların ortaya koydukları kişilik özellikleri sabırlı, sabırsız, telaşlı, umursamaz, nazik, sakin vb. sıfatlarla tanımlanmaktadır. Bu sıfatlar çok sayıda olabilir. Bu yüzden kişilik tanımlarında ortak bir ifade bulunmamaktadır ve üzerinde birlik olunan bir tanım yapmak zordur (Özsoy ve Yıldız, 2013). Kişilik kavramı psikoloji, sosyoloji, felsefe, teoloji gibi çeşitli bilim dallarından hareket edilerek tanımı yapılmıştır (Develioğlu ve Tekin, 2013). Örneğin Norman (1963) kişilik özellikleri konulu çalışmasında bireydeki davranış şekillerinin, yeteneklerinin, ilgilerinin karakteristik bir şekilde bütünleşmesi olarak tanımlamaktadır. Cüceloğlu (2002) ise kişiliği insanın hem iç hem dış çevresiyle kurduğu aynı zamanda kendisini diğerlerinden ayırt eden ilişki biçimi olarak tanımlamaktadır. Kişilik özellikleri genetik faktörler arasında değerlendirilmektedir. Bu nedenle “bireyin doğuştan getirdiği ve yaşantı sonucu kazandığı, onu diğer insanlardan ayıran özelliklerin tamamı” ifadesi ile de tanımlanmaktadır (Doğan, 2013).

Kişilik insanların sosyal hayatında çok önemli bir unsur olduğu için her zaman bilimsel araştırmaların ilgisini çekmiştir. Geçtiğimiz yüzyıl başlarında kişilik psikolojisi adı altında ayrı bir disiplin oluşması da bu konuda yapılan çalışmaların gelişmesine zemin oluşturmuştur. 1930’larda başlayan bu çalışmalarda insanın gözlenemeyen dinamikler ve motivasyon konularıyla ilgilenildi. Kişilik ile ilgili yapılan çalışmalar insanların benzer olduğu kadar farklı olduklarına odaklandı. Kişilik psikolojisi zaman içinde derinlik psikolojileri ile işbirliği içinde çalışıldı. Sonuçta kişilik psikolojisi bir disiplin olarak ele alındı (McAdams, 1997).

Kişilik kavramı bireyin farkında olduğu yönlerini ifade ettiği gibi, farkında olmadığı ya da saklamak istediği yönlerini de içermektedir (Cüceloğlu, 2002). Bireyin toplumla kurduğu ilişkiler de kişilikle ilişkilidir (Derelioğlu, 2023). Bireyin sahip olduğu hem genetik özellikler hem de biyolojik özellikler kişiliği etkilemektedir. Yapılan araştırmalar da kalıtsal özelliklerin kişiliği oluşturmada önemli bir öge olduğunu ortaya koymaktadır. Çevresel faktörlerde genetik faktörler kadar önemlidir çünkü bireyin kişiliği girdiği toplum içinde yapılanmaktadır (Plomin ve Nesselroade, 1990; Özsoy ve Yıldız, 2013).

Kişilik bir insanın dikkat çeken daha çok bilinen yönlerini tanımlamak için kullanılır. Dolayısıyla kişilik tanımlarında bir insanı diğerlerinden ayıran özellikleri vurgulanmaktadır. Ancak bu durum kişiliğin değişmeyeceğini göstermez. İnsanların davranış eğilimleri çok sık değişirse de uzun sürede değişimler yaşanabilir (Özsoy ve Yıldız, 2013). Bu yüzden kişilik kavramında insanın ortaya koyduğu davranışlarda hem içsel hem de dışsal olarak bir tutarlık olması genel olarak beklenmektedir (Çiçek ve Aslan, 2020).

Alan yazında kişiliği etkileyen faktörler genel olarak şu şekilde ele alınmaktadır (Develioğlu ve Tekin, 2013):

- Genetik ve biyolojik faktörler: Bir insanı diğerlerinden ayıran özelliklerin önemli bir bölümü genetik miras yoluyla açıklanabilmektedir.
- Ailesel faktörler: Kişilik özelliklerinin bir bölümü aile özelliklerinden etkilenmektedir. İnsan davranışları, ailelerinin davranışlarına benzerlik gösterebilmektedir.
- Sosyal ve kültürel faktörler: Kültür kişilik gelişiminde önemli bir yere sahiptir.
- Coğrafi ve fiziksel faktörler: İnsanların yaşadıkları coğrafya kişilikleri üzerinde bir etkiye sahiptir.

Kişilik özellikleri konusunda literatürde sıklıkla karşılaşılan model McCrea ve Costa (1987) tarafından ortaya konulan beş faktörlü kişilik modelidir. Bu modelde gözlemlere dayalı olarak beş boyut oluşturulmuştur. Bunlar bireyin kişilerarası ilişkilerinde hırslı, güçlü neşeli gibi özelliklerini barındıran dışa dönüklük boyutu; uyumlu ve daha geçimli olma özelliklerini barındıran yumuşak başlılık boyutu; sorumluluk bilinci ve güvenilirlik gibi özelliklerini barındıran öz denetimlilik boyutu; duygusal tutarsızlıklarını ve psikolojik uyumsuzluklarını barındıran nevroitiklik boyutu; özgürlükçü ve entelektüel özelliklerini barındıran deneyime açıklık boyutudur (Çiçek ve Aslan, 2020; Derelioğlu, 2023; Develioğlu ve Tekin, 2013; Doğan, 2013).

Bu boyutlardan nevroitiklik bazı kaynaklarda da nörotiklik ifadesi ile tanımlanmaktadır. Bu boyut özellikleri yüksek olan kişiler anksiyete ve depresyon gibi kırılabilirlik durumunu da yaşayabilmektedir. Olumsuz duygularla şekillenen bu boyut psikolojik kırılabilirlik özelliğini de barındırmaktadır. Bu boyut özelliklerini yoğun bir şekilde taşıyan insanlar genellikle yaşamdan memnun değildirler, hem içsel sorunlar yaşar hem de aileleri ile sorun yaşarlar.

Sonuç olarak kişilik dinamik bir yapıdadır ve için bireyin dezavantajlı durumlarının dikkate alınarak kırılabilirliğinin azaltılması sağlıklı bir kişiliğin oluşumu için önemli olacaktır.

YÖNTEM

Bu bölümde araştırma modeli, araştırma evreni ve örneklemini, araştırmada kullanılan veri toplama araçları ile veri toplama araçlarının uygulanması ve elde edilen verilerin çözümlenmesinde kullanılan istatistiksel yöntem ve teknikler açıklanmıştır.

Araştırmanın Modeli

Bu araştırma ilişkisel tarama modelinde desenlenmiştir. İlişkisel model, bir ya da birden fazla değişken arasında ilişkinin belirlendiği modeldir (Fraenkel ve Wallen, 2005). Bu araştırma özelinde, üniversite öğrencilerinin sosyal kırılgnlıkları ile kişilik özellikleri arasındaki ilişki incelenmiştir.

Araştırmanın Amacı

Spor bilimleri fakültesinde öğrenim gören öğrencilerinin sosyal kırılgnlıkları ile kişilik özellikleri arasındaki ilişkiyi tespit etmek amacıyla yapılmıştır.

Araştırmanın Hipotezi

H1: Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin Sosyal Kırılgnalık düzeyleri ile Beş Faktör Kişilik Envanteri arasında anlamlı bir ilişki vardır.

H0: Spor bilimleri fakültesi öğrencilerinin Sosyal Kırılgnalık düzeyleri ile Beş Faktör Kişilik Envanteri arasında anlamlı bir ilişki yoktur.

Evren ve Örneklem

Bu araştırmanın evrenini spor bilimleri fakültesinde öğrenim gören öğrenciler oluşturmaktadır. Araştırmanın örneklemini ise kolay ulaşılabilir durum örnekleme yöntemi ile seçilen spor bilimleri fakültesinde öğrenim gören 190 öğrenci oluşturmuştur. Araştırmaya katılan spor bilimleri fakültesinde öğrenim gören 190 öğrencinin kişisel bilgileri Tablo 1' de sunulmuştur.

Tablo 1 Katılımcıların Kişisel Özelliklerine Göre Dağılımları N=190

	Kişisel Özellikler	f	%
Cinsiyet	Kadın	93	48,9
	Erkek	97	51,1
Yaş Durumu	18	33	17,4
	19	43	22,6
	20	40	21,1
	21	36	18,9
	22	38	20,0
Sınıf Durumu	1	75	39,5
	2	46	24,2
	3	31	16,3
	4	38	20,0

Tablo 1’de görüldüğü üzere katılımcıların yaklaşık % 48,9’u kadın, % 51,1’i erkek üniversite öğrencilerinden oluşmaktadır.

Katılımcıların yaş durumları incelendiğinde; %17,4’ünün 18 yaş, %22,6’sının 19 yaş, %21,1’inin 20 yaş aralığında olduğu ve %39,5’inin 1. sınıf, %24,2’sinin 2. sınıf, %16,3’ünün 3.sınıf olduğu belirlenmiştir.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada veri toplama sürecinde kullanılan ölçeklere yönelik bilgiler ve bu çalışma için ilgili araçların güvenilirlik değerleri aşağıda sunulmaktadır.

Sosyal Kırılganlık Ölçeği

Sosyal Kırılganlık Ölçeği Pinsker, Stone, Pachana ve Greenspan tarafından 2006 yılında geliştirilmiştir. Sosyal kırılganlık ve sosyal istismara açık olma durumunu değerlendirmeye yönelik olan 15 maddelik 5’li likert tipi bir ölçektir.

Aldatılabilirlik ve kolay kandırılmayı içeren iki alt boyuttan oluşmaktadır. Ölçeğin ilk sekiz sorusu aldatılabilirlik alt boyutunu, dokuzuncu sorudan itibaren ise kolay inanırlık alt boyutunu ifade etmektedir.

Ölçekte “1” puan hiçbir zaman, “2” puan nadiren, “3” puan bazı zamanlar, “4” puan sık sık, “5” puan ise her zaman olarak kodlanmıştır. Ölçekte ters puanlanan soru bulunmamakta ve alınan en düşük puan 15, en yüksek puan ise 75’tir. Puan yükseldikçe sosyal kırılganlık düzeyi yükselmektedir.

Ölçeğin Türkçeye uyarlama ve Türkçe formun geçerlilik güvenilirlik çalışması Sarıçam (2014) tarafından yapılmıştır.

Bu araştırma için ölçeğin Cronbach alfa iç tutarlılık güvenilirlik kat sayısının 0,970 olduğu bulunmuştur. (Tablo 1)

Ölçeğin Cronbach alfa iç tutarlılık güvenilirlik katsayısının aldatılabilirlik alt boyutu için 0,952; kolay kandırılma alt boyutu için ise 0,970 olduğu görülmüştür.

Bütün bu değerler ölçek ve alt boyutlarının güvenilir olduğunu ve çalışmada kullanılmasında bir sakınca olmadığını göstermektedir (Özdamar, 1999).

Tablo 2. Sosyal Kırılma Ölçeği ve Alt Boyutları Güvenirlik Analizi Bulguları

Ölçekler	Cronbach's Alpha
Aldatılabilirlik	.952
Kolay Kandırılma	.948
Sosyal Kırılma Ölçeği	.970

3.1. Beş Faktör Kişilik Envanteri Ölçeği

“Martinez ve John tarafından “Beş Faktör Kişilik Envanteri” (The Big Five Inventory) ismiyle geliştirilmiştir. Ölçeğin Türkçeye uyarlaması 56 ülkenin dahil olduğu bir çalışma ile Sümer tarafından yapılmıştır. Ölçek beş boyutu ölçmek üzere 44 maddeden oluşmaktadır. Ölçek incelendiğinde alt boyutlarının nevrozizm, dışa dönüklük, gelişime açıklık, uyumluluk ve sorumluluk boyutları olduğu gözlenmektedir (Schmitt ve ark., 2007; Sümer, Lajunen ve Özkan, 2005). Ölçek 5’li Likert tipinde (1) Hiç katılmıyorum, (2) Biraz katılmıyorum, (3) Ne katılıyorum ne de katılmıyorum (Kararsızım), (4) Biraz katılıyorum ve (5) Tamamen katılıyorum şeklinde hazırlanmıştır.

Beş Faktör Kişilik Envanteri içerisinde yer alan; dışadönüklük kişilik özelliği alt boyutu

1, 6, 11, 16, 21, 26, 31 ve 36’ncı maddelerden, uyumluluk kişilik özelliği alt boyutu 2, 7, 12, 17,22, 27, 32, 37 ve 42’inci maddelerden, sorumluluk kişilik özelliği alt boyutu 3, 8, 13, 18, 23, 28, 33, 38 ve 43’üncü maddelerden, nevrozizm kişilik özelliği alt boyutu 4, 9, 14, 19, 24, 29, 34 ve 39’uncu maddelerden ve açıklık kişilik özelliği alt boyutu 5, 10, 15, 20, 25, 30, 35, 40, 41 ve 44’üncü maddelerden oluşmaktadır. Bu maddelerden 2., 6., 8., 9., 12., 18., 21., 23., 24., 27., 31.,34., 35., 37., 41. ve 43. maddeler ters yönde

puanlanmaktadır. Her bir alt ölçekten alınabilecek puan 8 ile 50 arasında değişmektedir. Alt ölçeklerden alınan puan bireylerin o alt ölçeğin ölçtüğü kişilik özelliğini gösterme düzeyini ifade etmektedir.

Bu çalışmada Beş Faktör Kişilik Envanteri .783, Dışadönüklük alt boyutu için .845, Uyumluluk alt boyutu için .814, Sorumluluk alt boyutu için .805, Nevrotizm alt boyutu için .716, Açıklık alt boyutu için .780 iç tutarlılık katsayısı bulunmuştur. Dolayısıyla, ölçeye ilişkin iç tutarlılık güvenilirlik katsayılarının kabul düzeyini karşıladığı görülmektedir. (Özdamar, 1999).

Tablo 3. Beş Faktör Kişilik Envanteri Ölçeği Alt Boyutları ve Güvenirlik Analizi Bulguları

Ölçekler	Cronbach's Alpha	Madde Sayısı
Dışadönüklük	.845	4
Uyumluluk	.814	
Sorumluluk	.805	4
Nevrotizm	.716	4
Açıklık	.780	4
Beş Faktör Kişilik Envanteri	.783	48

Verilerin Analizi

Tüm istatistiksel analizler IBM SPSS 25.0 programı kullanılmıştır.

Araştırmada değişkenlere ait ortalama ve standart sapma gibi betimleyici istatistiklerden yararlanılmıştır.

İlk olarak Sosyal Kırılganlık Ölçeği ve Beş Faktör Kişilik Envanterinin normal dağılım hipotezine uyup uymadığı çarpıklık ve basıklık katsayılarına bakılmak suretiyle tespit edilmiş ve parametrik test yöntemleri tercih edilmiştir (Tablo 4).

Verilerin normal dağılım gösterip göstermediğinin belirlenmesinde basıklık/çarpıklık katsayıları incelenmiştir. Tablo 4'te verilerin basıklık ve çarpıklık katsayılarına ilişkin değerler verilmiştir.

Tablo 4. Ölçeklerin Çarpıklık ve Basıklık Değerleri

Ölçek	N	Çarpıklık	Basıklık
Sosyal Kırılganlık Ölçeği	190	1,454	1,250
Aldatılabilirlik	190	1,421	1,006
Kolay Kandırılma	190	1,435	,972
Beş Faktör Kişilik Envanteri	190	-,426	,410
Dışadönüklük	190	-,149	-,537
Uyumluluk	190	-,440	,284
Sorumluluk	190	-,707	,869
Nevrotizm	190	,024	,161
Açıklık	190	-,260	-,382

Seçer (845), normal dağılım varsayımının; ‘çarpıklık ve basıklık’ değerleri bakılarak değerlendirmenin daha doğru bir yaklaşım olduğunu değerlendirmiştir. Tabachnick ve Fidell (843), çarpıklıkla basıklık değerlerinin +1,5 ve -1,5 değerlerinin arasında olduğu hallerde normal dağılımın sağlandığını kabul etmektedir. Gerçekleştirilen analizler sonucunda değişkenlerin normal dağılım gösterdiği sonucuna varılmıştır.

Normal dağılım varsayımını sağlayan değişkenlerin iki grup karşılaştırmalarında “bağımsız örneklem t testi” üç ve üzeri grup karşılaştırmalarında “ANOVA” kullanılmış ve grup farkı için Post Hoc testi ve grup ortalamaları arasındaki fark ise Bonferroni metoduyla incelenmiştir.

Ayrıca Sosyal Kırılganlık Ölçeği ve Beş Faktör Kişilik Envanteri ve alt boyutlarının arasındaki ilişki incelenirken parametrik test yöntemlerinden “Pearson Korelasyon” analizi tercih edilmiştir. Elde edilen sonuçlarda istatistiki anlamlılık $p < 0,05$ seviyesinde değerlendirilmiştir.

BULGULAR

Bu bölümde araştırma soruları çerçevesinde yapılan analiz sonuçları sunulmuş ve bulgular yorumlanmıştır.

Değişkenlere Yönelik Betimsel Analizi Sonuçları

Araştırmanın değişkenleri; Sosyal Kırılganlık Ölçeği ve Beş Faktör Kişilik Envanteri Ölçeği ve alt boyutlardan oluşmaktadır. Çalışmanın bu bölümünde, değişkenlerle ilgili tanımlayıcı istatistikler Tablo 5’te sunulmuştur.

Tablo 5 Değişkenlere Yönelik Betimsel Analizi Sonuçları

Ölçek	N	Min	Maks	Ort	SS
Sosyal Kırılgnlık Ölçeği	190	15,00	75,00	29,47	17,69
Aldatılabilirlik	190	8,00	40,00	15,31	9,62
Kolay Kandırılma	190	7,00	35,00	14,17	8,69
Beş Faktör Kişilik Envanteri	190	102,00	181,00	150,45	16,34
Dışadönüklük	190	12,00	40,00	28,38	6,70
Uyumluluk	190	17,00	42,00	31,53	4,82
Sorumluluk	190	11,00	44,00	33,12	6,60
Nevrotizm	190	8,00	40,00	22,04	5,56
Açıklık	190	21,00	47,00	35,39	5,84

Araştırmaya dahil olan katılımcıların, **Sosyal Kırılgnlık Ölçeği** yanıtların toplam ortalaması ($\bar{X}=29,47$), Aldatılabilirlik yanıtların toplam ortalaması ($\bar{X}=15,31$), Kolay Kandırılma yanıtların toplam ortalaması ($\bar{X}=14,17$) olarak belirlenmiştir.

Beş Faktör Kişilik Envanteri yanıtların toplam ortalaması ($\bar{X}=150,45$), Dışadönüklük yanıtların toplam ortalaması ($\bar{X}=28,38$), Uyumluluk yanıtların toplam ortalaması ($\bar{X}=31,53$), Sorumluluk yanıtların toplam ortalaması ($\bar{X}=33,12$), Nevrotizm yanıtların toplam ortalaması ($\bar{X}=22,04$), Açıklık yanıtların toplam ortalaması ($\bar{X}=35,39$) olarak belirlenmiştir.

Sosyal Kırılgnlık ve Beş Faktör Kişilik Envanteri Ölçeklerine Yönelik Bulgular

Çalışmanın bu kısmında araştırma grubunu teşkil eden katılımcıların sosyo- demografik dağılımlarına göre Sosyal Kırılgnlık Ölçeği Ölçeği ve Beş Faktör Kişilik Envanteri ve alt boyutlardan elde edilen ortalama puanlar arasındaki farklılaşmalar ele alınacaktır.

Sosyal Kırılgnlık ve Beş Faktör Kişilik Envanterinin Cinsiyet Değişkeni Açısından İncelenmesine İlişkin Bulgular

Tablo 6'da Sosyal Kırılgnlık ve Beş Faktör Kişilik Envanteri genel ortalama ve alt boyutlarının cinsiyete göre farklılaşmasını gösteren bağımsız örneklem grubu t testi sonuçları yer almaktadır.

Tablo 6. Cinsiyet Durumuna Göre Sosyal Kırılgnlık ve Beş Faktör Kişilik Envanterinin İncelenmesine İlişkin t-Testi Sonuçları

Değişkenler	Cinsiyet	N	\bar{X}	Ss	T	p
Sosyal Kırılgnlık Ölçeği	Kadın	93	30,47	19,13	,762	,447
	Erkek	97	28,52	16,24		
Aldatılabilirlik	Kadın	93	15,62	10,24	,446	,656
	Erkek	97	15,00	9,03		
Kolay Kandırılma	Kadın	93	14,85	9,65	1,058	,292
	Erkek	97	13,52	7,66		
Beş Faktör Kişilik Envanteri	Kadın	93	154,15	16,61	3,125	,002
	Erkek	97	146,91	15,34		
Dışadönüklük	Kadın	93	29,11	7,04	1,473	,142
	Erkek	97	27,68	6,31		
Uyumluluk	Kadın	93	31,87	4,92	,964	,336
	Erkek	97	31,20	4,74		
Sorumluluk	Kadın	93	34,13	6,60	2,091	,038
	Erkek	97	32,14	6,48		
Nevrotizm	Kadın	93	22,85	6,27	1,974	,050
	Erkek	97	21,27	4,69		
Açıklık	Kadın	93	36,19	6,03	2,172	,043
	Erkek	97	34,62	5,57		

Yukarıda verilen Tablo 6'ya göre cinsiyet kategorik değişkeni açısından katılımcıların ortalama puanlarının Sosyal Kırılgnlık ($p > .05$), Aldatılabilirlik ortalama puanlarının ($p > .05$), Kolay Kandırılma ortalama puanlarının ($p > .05$), Uyumluluk ortalama puanlarının ($p > .05$), Dışadönüklük ortalama puanlarının ($p > .05$) farklılaşması anlamlı değildir.

Yukarıda verilen Tablo 6'ya göre cinsiyet kategorik değişkeni açısından katılımcıların Beş Faktör Kişilik Envanteri ortalama puanlarının ($t: 3,125, p < .05$), Dışadönüklük ortalama puanlarının ($p > .05$), Sorumluluk ortalama puanlarının ($t: 2,091, p < .05$), Açıklık ortalama puanlarının ($t: 2,172, p < .05$) ve Nevrotizm ortalama puanlarının ($t: 1,974, p < .05$) farklılaşması anlamlıdır.

Kadın katılımcıların Beş Faktör Kişilik Envanteri puan ortalamalarının ($\bar{X}=16,61$) erkek katılımcıların Beş Faktör Kişilik Envanteri puan ortalamalarından ($\bar{X}=15,34$) istatistiksel olarak daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Kadın katılımcıların Sorumluluk puan ortalamalarının ($\bar{X}=34,13$) erkek katılımcıların Sorumluluk puan ortalamalarından ($\bar{X}=32,14$) istatistiksel olarak daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

Kadın katılımcıların Nevrotizm toplam puan ortalamalarının ($\bar{X}=22,85$) erkek katılımcıların Kolay Kandırılma ortalamalarından ($\bar{X}=22,27$) istatistiksel olarak daha yüksek olduğu saptanmıştır.

Kadın katılımcıların Açıklık ortalamalarının ($\bar{X}=36,19$) erkek katılımcıların Açıklık ortalamalarından ($\bar{X}=34,62$) istatistiksel olarak daha yüksek olduğu saptanmıştır.

Sosyal Kırılganlık ve Beş Faktör Kişilik Envanterinin Yaş Değişkeni Açısından İncelenmesine İlişkin Bulgular

Tablo 7'de Sosyal Kırılganlık ve Beş Faktör Kişilik Envanteri genel ortalama ve alt boyutlarının yaş durumuna göre farklılaşmasını gösteren ANOVA sonuçları yer almaktadır.

Tablo 7. Yaş Durumuna Göre Sosyal Kırılganlık ve Beş Faktör Kişilik Envanterinin İncelenmesine İlişkin (ANOVA- Bonferroni)

Değişkenler	Yaş	N	\bar{X}	Ss	F	p
Sosyal Kırılganlık Ölçeği	18(1)	33	28,03	17,34	2,442	,048 2>1
	19(2)	43	34,63	18,44		
	20(3)	40	23,20	8,05		
	21(4)	36	31,72	22,12		
	22(5)	38	29,37	18,50		
Aldatılabilirlik	18	33	14,79	9,25	2,948	,022 2>1
	19	43	18,51	10,59		
	20	40	11,63	4,09		
	21	36	16,47	12,18		
	22	38	14,89	9,22		
Kolay Kandırılma	18	33	13,24	8,29	1,699	,152
	19	43	16,12	9,16		
	20	40	11,58	5,30		
	21	36	15,25	10,13		
	22	38	14,47	9,54		
Beş Faktör Kişilik Envanteri	18	33	149,76	15,21	3,171	,015 4→2,3,5
	19	43	143,30	16,28		
	20	40	152,38	14,78		
	21	36	154,19	20,85		
	22	38	153,58	11,57		

Dışadönüklük	18	33	29,52	7,16	2,697	,032 4>2
	19	43	26,19	7,47		
	20	40	28,90	5,43		
	21	36	27,22	7,06		
	22	38	30,42	5,51		
Uyumluluk	18	33	31,15	5,21	1,767	,137
	19	43	30,70	4,25		
	20	40	30,88	4,91		
	21	36	33,25	5,52		
	22	38	31,84	4,04		
Sorumluluk	18	33	32,76	4,98	3,122	,016 4>2
	19	43	30,35	7,09		
	20	40	33,75	6,24		
	21	36	34,00	8,26		
	22	38	35,05	4,93		
Nevrotizm	18	33	20,97	4,03	1,512	,200
	19	43	22,93	5,23		
	20	40	22,50	5,64		
	21	36	22,94	6,51		
	22	38	20,63	5,86		
Açıklık	18	33	35,36	6,50	2,469	,046 3>2
	19	43	33,14	5,23		
	20	40	36,35	5,62		
	21	36	36,78	6,74		
	22	38	35,63	4,62		

**Grup farkı*

Yukarıda verilen Tablo 7'ye göre yaş kategorik değişkeni açısından katılımcıların Kolay Kandırılma ($p > .05$), Uyumluluk puan ortalamalarının ($p > .05$) Nevrotizm ortalama puanlarının ($p > .05$) farklılaşması anlamlı değildir.

Yukarıda verilen Tablo 7'ye göre yaş kategorik değişkeni açısından katılımcıların Sosyal Kırılganlık ortalama puanlarının ($F:2,442$, $p < .05$), Aldatılabilirlik ortalama puanlarının ($F:2.948$, $p < .05$), Beş Faktör Kişilik Envanteri ortalama puanlarının ortalama puanlarının ($F:3.171$, $p < .05$), Dışadönüklük ortalama puanlarının ($F:2.697$, $p < .05$), Sorumluluk ortalama puanlarının ($F:3,122$, $p < .05$), Açıklık ortalama puanlarının ($F:2,469$, $p < .05$) farklılaşması anlamlıdır.

19 yaş katılımcıların Sosyal Kırılganlık puan ortalamalarının ($X=34,63$) 18 yaş katılımcıların Sosyal Kırılganlık puan ortalamalarından ($X=10,89$) istatistiksel olarak daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

19 yaş katılımcıların Aldatılabilirlik puan ortalamalarının ($\bar{X}=18,51$) 18 yaş katılımcıların Aldatılabilirlik puan ortalamalarından ($\bar{X}=10,89$) istatistiksel olarak daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

19 yaş üzeri katılımcıların Kolay Kandırılma puan ortalamalarının ($\bar{X}=17,02$) 18-24 yaş katılımcıların Kolay Kandırılma puan ortalamalarından ($\bar{X}=14,71$) istatistiksel olarak daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

21 yaş katılımcıların Beş Faktör Kişilik Envanteri toplam puan ortalamalarının ($\bar{X}=154,19$) 19 yaş katılımcıların Beş Faktör Kişilik Envanteri ortalamalarından ($\bar{X}=143,30$), 20 yaş katılımcıların Beş Faktör Kişilik Envanteri ortalamalarından ($\bar{X}=152,38$), 22 yaş katılımcıların Beş Faktör Kişilik Envanteri ortalamalarından ($\bar{X}=153,58$) istatistiksel olarak daha yüksek olduğu saptanmıştır.

22 yaş katılımcıların Dışadönüklük ortalamalarının ($\bar{X}=30,42$) 19 yaş katılımcıların Dışadönüklük ortalamalarından ($\bar{X}=26,19$) istatistiksel olarak daha yüksek olduğu saptanmıştır.

21 yaş katılımcıların Açıklık ortalamalarının ($\bar{X}=36,78$) 19 yaş katılımcıların Açıklık ortalamalarından ($\bar{X}=33,14$) istatistiksel olarak daha yüksek olduğu saptanmıştır.

22 yaş üzeri katılımcıların Sorumluluk ortalamalarının ($\bar{X}=35,05$) 19 yaş katılımcıların Sorumluluk ortalamalarından ($\bar{X}=30,35$) istatistiksel olarak daha yüksek olduğu saptanmıştır.

Sosyal Kırılgnlık ve Beş Faktör Kişilik Envanterinin Sınıf Değişkeni Açısından İncelenmesine İlişkin Bulgular

Tablo 8'de Sosyal Kırılgnlık ve Beş Faktör Kişilik Envanteri genel ortalama ve alt boyutlarının sınıf durumuna göre farklılaşmasını gösteren ANOVA sonuçları yer almaktadır.

Tablo 8. Sınıf Durumuna Göre Sosyal Kırılgnlık ve Beş Faktör Kişilik Envanterinin İncelenmesine İlişkin (ANOVA- Bonferroni)

Değişkenler	Sınıf	N	\bar{X}	Ss	F	p
Sosyal Kırılgnlık Ölçeği	1	75	27,36	17,53	1,385	,249
	2	46	30,07	12,21		
	3	31	27,87	18,09		
	4	38	34,24	22,43		
Aldatılabilirlik	1	75	14,69	9,47	,803	,494
	2	46	15,15	7,61		
	3	31	14,42	9,81		
	4	38	17,42	11,78		

Kolay Kandırılma	1	75	12,67	8,54	2,141	,097
	2	46	14,91	6,36		
	3	31	13,45	8,58		
	4	38	16,82	10,89		
Beş Faktör Kişilik Envanteri	1	75	149,09	14,87	1,148	,331
	2	46	148,39	17,91		
	3	31	153,94	16,38		
	4	38	152,79	16,99		
Dışadönüklük	1	75	28,43	6,40	,619	,603
	2	46	27,30	7,23		
	3	31	29,03	7,68		
	4	38	29,05	5,78		
Uyumluluk	1	75	30,91	5,13	1,928	,127
	2	46	31,17	4,20		
	3	31	33,29	4,54		
	4	38	31,74	4,95		
Sorumluluk	1	75	32,73	5,99	1,890	,133
	2	46	31,65	7,30		
	3	31	34,58	5,85		
	4	38	34,45	7,17		
Nevrotizm	1	75	21,73	5,77	1,276	,284
	2	46	23,30	4,15		
	3	31	22,13	5,68		
	4	38	21,05	6,43		
Açıklık	1	75	35,29	6,35	,618	,604
	2	46	34,96	5,27		
	3	31	34,90	4,71		
	4	38	36,50	6,32		

Yukarıda verilen Tablo 8'e göre sınıfkategorik değişkeni açısından katılımcıların Sosyal Kırılganlık ortalama puanlarının ($p > .05$), Kolay Kandırılma ortalama puanlarının ($p > .05$), Aldatılabilirlik ortalama puanlarının ($p > .05$), Beş Faktör Kişilik Envanteri ortalama puanlarının ($p > .05$), Sorumluluk ortalama puanlarının ($p > .05$), Uyumluluk ortalama puanlarının ($p > .05$), Açıklık ortalama puanlarının ($p > .05$), Dışadönüklük ortalama puanlarının ($p > .05$) Nevrotizm ortalama puanlarının ($p > .05$) farklılaşması anlamlı değildir.

Sosyal Kırılganlık ve Beş Faktör Kişilik Envanteri Arasındaki İlişkiye Yönelik Bulgular

Çalışmanın bu kısmında Sosyal Kırılganlık ve Beş Faktör Kişilik Envanteri arasındaki ilişki parametrik test yöntemlerinden “Pearson Korelasyon Analizi”

ile incelenmiştir, istatistiki anlamlılık $p < 0,05$ seviyesinde değerlendirilmiştir. Korelasyon katsayısının değerlendirme ölçütleri şöyledir;

“0.00 = r_p ise ilişki yoktur.”

“0.00 < r_p < 0.29 ise düşük düzeyde ilişki vardır.”

“0.30 < r_p < 0.69 ise orta düzeyde ilişki vardır.”

“0.70 < r_p < 0.99 ise yüksek düzeyde ilişki vardır.”

“1.00 = r_p ise mükemmel ilişki vardır” (Köklü, Büyüköztürk ve Bökeoğlu, 2006).

Tablo 9: Sosyal Kırılgnlık ve Beş Faktör Kişilik Envanteri Arasındaki İlişki (Pearson Momentler Çarpımı Korelasyon Analizi) (N:190)

Değişkenler	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	
1.Sosyal Kırılgnlık Ölçeği	r_p	1	,928	,926	-,173	-,140	,028	-,281	,120	-,138
	p	.	,000	,000	,017	,046	,703	,000	,100	,048
2.Aldatılabilirlik	r_p		1	,758	-,143	-,120	,048	-,247	,075	-,073
	p			,000	,049	,100	,509	,001	,304	,316
3.Kolay Kandırılma	r_p			1	-,190	-,146	,004	-,285	,120	-,191
	p				,009	,044	,960	,000	,098	,008
4.Beş Faktör Kişilik Envanteri	r_p				1	,741	,525	,713	-,195	,775
	p					,000	,000	,000	,007	,000
5.Dışadönüklük	r_p					1	,224	,499	-,343	,450
	p						,002	,000	,000	,000
6.Uyumluluk	r_p						1	,471	-,450	,339
	p							,000	,000	,000
7.Sorumluluk	r_p							1	-,502	,490
	p								,000	,000
8.Nevrotizm	r_p								1	-,241
	p									,001
9.Açıklık	r_p									1
	p									

Tablo 9'daki Pearson Korelasyon testi sonuçlarına bakıldığında;

- Katılımcıların Sosyal Kırılgnlık düzeyleri ile Beş Faktör Kişilik Envanteri seviyeleri (r :-0,173, $p < .001$), Dışadönüklük seviyeleri (r :-0,140, $p < .05$) Sorumluluk seviyeleri (r :-0,281, $p < .001$), Açıklık seviyeleri (r :-0,138, $p < .001$) arasında anlamlı ve negatif yönlü ve düşük düzeyde bir ilişki vardır.

- Diğer bir ifade ile katılımcıların Sosyal Kırılganlık seviyeleri arttıkça Kişilik özellikleri seviyeleri, Uyumluluk seviyeleri, Dışadönüklük seviyeleri ve Açıklık seviyelerinin azaldığı belirlenmiştir.
- “H1:Üniversite öğrencilerinin Sosyal Kırılganlık düzeyleri ile Beş Faktör Kişilik Envanteri arasında anlamlı bir ilişki vardır.” hipotezi kabul edilmiştir.
- Katılımcıların Aldatılabilirlik düzeyleri ile Beş Faktör Kişilik Envanteri seviyeleri (r:-0,143, p<.001) ve Sorumluluk seviyeleri (r:-0,247, p<.05) arasında anlamlı ve negatif yönlü ve düşük düzeyde bir ilişki vardır.
- Diğer bir ifade ile katılımcıların Aldatılabilirlik düzeyleri arttıkça Beş Faktör Kişilik Envanteri seviyeleri ve Sorumluluk seviyelerinin azaldığı belirlenmiştir.
- Katılımcıların Kolay Kandırılma düzeyleri ile Beş Faktör Kişilik Envanteri seviyeleri (r:-0,190, p<.001), Dışadönüklük seviyeleri (r:-0,146, p<.05), Sorumluluk seviyeleri (r:-0,285, p<.001) ve Açıklık seviyeleri (r:-0,191, p<.001) arasında anlamlı ve negatif yönlü ve düşük düzeyde bir ilişki vardır.

Diğer bir ifade ile katılımcıların Kolay Kandırılma seviyeleri arttıkça Beş Faktör Kişilik Envanteri seviyeleri, Dışadönüklük seviyeleri, Sorumluluk seviyeleri ve Açıklık seviyeleri de azalmaktadır

SONUÇ

Demografik Bulgulara İlişkin Değerlendirme Analizi İncelendiğinde;

Katılımcıların yaklaşık % 48,9'u kadın, % 51,1'i erkek üniversite öğrencilerinden oluşmaktadır.

Katılımcıların yaş durumları incelendiğinde; %17,4'ünün 18 yaş, %22,6'sının 19 yaş, %21,1'inin 20 yaş aralığında olduğu ve %39,5'inin 1. sınıf, %24,2'sinin 2. sınıf, %16,3'ünün 3.sınıf olduğu belirlenmiştir.

Sosyal Kırılganlık ve Beş Faktör Kişilik Envanterinin Cinsiyet Değişkeni Açısından İncelenmesine İlişkin Bulgular

- Cinsiyet kategorik değişkeni açısından katılımcıların ortalama puanlarının Sosyal Kırılganlık (p>.05), Aldatılabilirlik ortalama puanlarının (p>.05), Kolay Kandırılma ortalama puanlarının (p>.05), Uyumluluk ortalama puanlarının (p>.05), Dışadönüklük ortalama puanlarının (p>.05) farklılaşması anlamlı değildir.

- Cinsiyet kategorik değişkeni açısından katılımcıların Beş Faktör Kişilik Envanteri ortalama puanlarının ($t:3,125, p<.05$), Dışadönüklük ortalama puanlarının ($p>.05$), Sorumluluk ortalama puanlarının ($t:2,091, p<.05$), Açıklık ortalama puanlarının ($t:2,172, p<.05$) ve Nevrotizm ortalama puanlarının ($t:1,974, p<.05$) farklılaşması anlamlıdır.
- Kadın katılımcıların Beş Faktör Kişilik Envanteri puan ortalamalarının ($\bar{X}=16,61$) erkek katılımcıların Beş Faktör Kişilik Envanteri puan ortalamalarından ($\bar{X}=15,34$) istatistiksel olarak daha yüksek olduğu belirlenmiştir.
- Kadın katılımcıların Sorumluluk puan ortalamalarının ($\bar{X}=34,13$) erkek katılımcıların Sorumluluk puan ortalamalarından ($\bar{X}=32,14$) istatistiksel olarak daha yüksek olduğu belirlenmiştir.
- Kadın katılımcıların Nevrotizm toplam puan ortalamalarının ($\bar{X}=22,85$) erkek katılımcıların Kolay Kandırılma ortalamalarından ($\bar{X}=22,27$) istatistiksel olarak daha yüksek olduğu saptanmıştır.
- Kadın katılımcıların Açıklık ortalamalarının ($\bar{X}=36,19$) erkek katılımcıların Açıklık ortalamalarından ($\bar{X}=34,62$) istatistiksel olarak daha yüksek olduğu saptanmıştır.

Sosyal Kırılgnlık ve Beş Faktör Kişilik Envanterinin Yaş Değişkeni Açısından İncelenmesine İlişkin Bulgular

- Yaş kategorik değişkeni açısından katılımcıların Kolay Kandırılma ($p>.05$), Uyumluluk puan ortalamalarının ($p>.05$) Nevrotizm ortalama puanlarının ($p>.05$) farklılaşması anlamlı değildir.
- Yaş kategorik değişkeni açısından katılımcıların Sosyal Kırılgnlık ortalama puanlarının ($F:2,442, p<.05$), Aldatılabilirlik ortalama puanlarının ($F:2,948, p<.05$), Beş Faktör Kişilik Envanteri ortalama puanlarının ortalama puanlarının ($F:3,171, p<.05$), Dışadönüklük ortalama puanlarının ($F:2,697, p<.05$), Sorumluluk ortalama puanlarının ($F:3,122, p<.05$), Açıklık ortalama puanlarının ($F:2,469, p<.05$) farklılaşması anlamlıdır.
- 19 yaş katılımcıların Sosyal Kırılgnlık puan ortalamalarının ($\bar{X}=34,63$) 18 yaş katılımcıların Sosyal Kırılgnlık puan ortalamalarından ($\bar{X}=10,89$) istatistiksel olarak daha yüksek olduğu belirlenmiştir.
- 19 yaş katılımcıların Aldatılabilirlik puan ortalamalarının ($\bar{X}=18,51$) 18 yaş katılımcıların Aldatılabilirlik puan ortalamalarından ($\bar{X}=10,89$) istatistiksel olarak daha yüksek olduğu belirlenmiştir.

- 19 yaş üzeri katılımcıların Kolay Kandırılma puan ortalamalarının ($\bar{X}=17,02$) 18-24 yaş katılımcıların Kolay Kandırılma puan ortalamalarından ($\bar{X}=14,71$) istatistiksel olarak daha yüksek olduğu belirlenmiştir.
- 21 yaş katılımcıların Beş Faktör Kişilik Envanteri toplam puan ortalamalarının ($\bar{X}=154,19$) 19 yaş katılımcıların Beş Faktör Kişilik Envanteri ortalamalarından ($\bar{X}=143,30$), 20 yaş katılımcıların Beş Faktör Kişilik Envanteri ortalamalarından ($\bar{X}=152,38$), 22 yaş katılımcıların Beş Faktör Kişilik Envanteri ortalamalarından ($\bar{X}=153,58$) istatistiksel olarak daha yüksek olduğu saptanmıştır.
- 22 yaş katılımcıların Dışadönüklük ortalamalarının ($\bar{X}=30,42$) 19 yaş katılımcıların Dışadönüklük ortalamalarından ($\bar{X}=26,19$) istatistiksel olarak daha yüksek olduğu saptanmıştır.
- 21 yaş katılımcıların Açıklık ortalamalarının ($\bar{X}=36,78$) 19 yaş katılımcıların Açıklık ortalamalarından ($\bar{X}=33,14$) istatistiksel olarak daha yüksek olduğu saptanmıştır.
- 22 yaş üzeri katılımcıların Sorumluluk ortalamalarının ($\bar{X}=35,05$) 19 yaş katılımcıların Sorumluluk ortalamalarından ($\bar{X}=30,35$) istatistiksel olarak daha yüksek olduğu saptanmıştır.

Sosyal Kırılgnlık ve Beş Faktör Kişilik Envanterinin Sınıf Değişkeni Açısından İncelenmesine İlişkin Bulgular

- Sınıf kategorik değişkeni açısından katılımcıların Sosyal Kırılgnlık ortalama puanlarının ($p>.05$), Kolay Kandırılma ortalama puanlarının ($p>.05$), Aldatılabilirlik ortalama puanlarının ($p>.05$), Beş Faktör Kişilik Envanteri ortalama puanlarının ($p>.05$), Sorumluluk ortalama puanlarının ($p>.05$), Uyumluluk ortalama puanlarının ($p>.05$), Açıklık ortalama puanlarının ($p>.05$), Dışadönüklük ortalama puanlarının ($p>.05$) Nevrotizm ortalama puanlarının ($p>.05$) farklılaşması anlamlı değildir.

Sosyal Kırılgnlık ve Beş Faktör Kişilik Envanteri Arasındaki İlişkiye Yönelik Bulgular

- Katılımcıların Sosyal Kırılgnlık düzeyleri ile Beş Faktör Kişilik Envanteri seviyeleri ($r:-0,173$, $p<.001$), Dışadönüklük seviyeleri ($r:-0,140$, $p<.05$) Sorumluluk seviyeleri ($r:-0,281$, $p<.001$), Açıklık seviyeleri ($r:-0,138$, $p<.001$) arasında anlamlı ve negatif yönlü ve düşük düzeyde bir ilişki vardır.

- Diğer bir ifade ile katılımcıların Sosyal Kırılganlık seviyeleri artıkça Kişilik özellikleri seviyeleri, Uyumluluk seviyeleri, Dışadönüklük seviyeleri ve Açıklık seviyelerinin azaldığı belirlenmiştir.
- “H1:Üniversite öğrencilerinin Sosyal Kırılganlık düzeyleri ile Beş Faktör Kişilik Envanteri arasında anlamlı bir ilişki vardır.” hipotezi kabul edilmiştir.
- Katılımcıların Aldatılabilirlik düzeyleri ile Beş Faktör Kişilik Envanteri seviyeleri ($r:-0,143$, $p<.001$) ve Sorumluluk seviyeleri ($r:-0,247$, $p<.05$) arasında anlamlı ve negatif yönlü ve düşük düzeyde bir ilişki vardır.
- Diğer bir ifade ile katılımcıların Aldatılabilirlik düzeyleri artıkça Beş Faktör Kişilik Envanteri seviyeleri ve Sorumluluk seviyelerinin azaldığı belirlenmiştir.
- Katılımcıların Kolay Kandırılma düzeyleri ile Beş Faktör Kişilik Envanteri seviyeleri ($r:-0,190$, $p<.001$), Dışadönüklük seviyeleri ($r:-0,146$, $p<.05$), Sorumluluk seviyeleri ($r:-0,285$, $p<.001$) ve Açıklık seviyeleri ($r:-0,191$, $p<.001$) arasında anlamlı ve negatif yönlü ve düşük düzeyde bir ilişki vardır.

Sonuç olarak spor bilimler fakültesinde öğrenim gören öğrencilerin Kolay Kandırılma seviyeleri artıkça Beş Faktör Kişilik Envanteri seviyeleri, Dışadönüklük seviyeleri, Sorumluluk seviyeleri ve Açıklık seviyeleri de azaldığı bu çalışmamızda ortaya konmuştur.

KAYNAKÇA

- Adger, W. N. (2006). Vulnerability. *Global environmental change*, 16(3), 268-281.
- Andrew, M. K., & Rockwood, K. (2010). Social vulnerability predicts cognitive decline in a prospective cohort of older Canadians. *Alzheimer's & Dementia*, 6(4), 319-325.
- Aydın, T. (2019). Planlama Ve Sosyoloji Perspektifinden Dayanıklı Esneklik. İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü. İstanbul.
- Benet-Martinez, V. ve John, O.P. (1998). Los cinco grandes across cultures and ethnic groups: Multitrait multimethod analyses of the big five in Spanish and English. *Journal of Personality and Social Psychology*, 75(3), 729-750.
- Boyce, J. K. (2000). Let them eat risk? Wealth, rights and disaster vulnerability. *Disasters*, 24(3), 254-261.
- Cüceloğlu, D. (2002). İnsan Davranışı, Dördüncü Basım, Remzi Kitapevi.
- Çiçek, İ., & Aslan, A. E. (2020). Kişilik ve beş faktör kişilik özellikleri: Kuramsal bir çerçeve. *Batman Üniversitesi Yaşam Bilimleri Dergisi*, 10(1), 137-147.
- Derelioglu, S. (2023). Beş Faktör Kişilik Özellikleri ile Gelecek Beklentileri Arasındaki İlişki: Üniversite Öğrencileri Üzerine Bir Araştırma. *Alanya Akademik Bakış*, 7(2), 791-807.
- Develioğlu, K., & Tekin, Ö. A. (2013). Beş Faktör Kişilik Özellikleri Ve Yabancılaşma Arasındaki İlişki: Beş Yıldızlı Otel Çalışanları Üzerine Bir Uygulama. *Süleyman Demirel Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 18(2), 15-30.
- Doğan, T. (2013). Beş faktör kişilik özellikleri ve öznel iyi oluş. *Doğuş Üniversitesi Dergisi*, 14(1), 56-64.
- Greenspan, S. (2005). Credulity and gullibility among service providers: An attempt to understand why snake oil sells. *Controversial therapies for developmental disabilities: Fad, fashion, science in professional practice*, 129-138.
- Lee, G. A., & Scanlon, A. (2007). The use of the term 'vulnerability' in acute care: why does it differ and what does it mean?. *Australian Journal of Advanced Nursing*, The, 24(3).
- Köklü, N., Büyüköztürk, Ş., & Bökeoğlu, Ö. Ç. (2006). Sosyal bilimler için istatistik . Ankara: PegemA Yayıncılık
- Kuokkanen, L., & Katajisto, J. (2003). Promoting or impeding empowerment? Nurses' assessments of their work environment. *The Journal of Nursing Administration*, 33(4), 209-215.

- Malone, R. E. (2000). Dimensions of vulnerability in emergency nurses' narratives. *Advances in Nursing Science*, 23(1), 1-11.
- McAdams, D. P. (1997). A conceptual history of personality psychology. In *Handbook of personality psychology* (pp. 3-39). Academic Press.
- Norman, W. T. (1963), "Toward an Adequate Taxonomy of Personality Attributes: Replicated Factor Structure in Peer Nomination Personality Ratings", *Jqwtncn qh Abnqtoen cnf Sqekcn Pu{ehqnci}*, Vol: 66, 574-583.
- Özdamar, K. (1999) Paket Program ile İstatistiksel Veri Analizi, Kaan Kitabevi, 2.
- Özkaynak, E. (2020). Yetişkin Kadınlarda Psikolojik Ve Sosyal Kırılğanlığın Nedenlerinin Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi. Yüksek Lisans Tezi. Ankara Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü. Ankara
- Özsoy, E., & Yıldız, G. (2013). Kişilik Kavramının Örgütler Açısından Önemi: Bir Literatür Taraması. *İşletme Bilimi Dergisi*, 1(2), 1-12.
- Plomin, R., & Nesselroade, J. R. (1990). Behavioral genetics and personality change. *Journal of personality*, 58(1), 191-220.
- Pinsker D, Stone V, Greenspan S,(2006). Social Vulnerability Scale for older adults: Validation study. *Clinical Psychologist*, 10(3):109-119
- Sarıçam, H. (2015). The Turkish version of the Social Vulnerability Scale: The study of validity and reliability. *International Online Journal of Educational Sciences*, 7(1), 190-202.
- Sarıçalı, M. (2018). Üniversite Öğrencilerinde Olumlu Mizah Kullanımı ile Özgülük İlişkinde Esnekliğin ve Psikolojik Kırılğanlığın Aracılığı: Karma Desen Araştırma. Doktora Tezi. Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü.
- Seçer, İ. (2015). Spss ve Lisrel ile Pratik Veri Analizi, 2. Baskı. ss: 28, Anı Yayıncılık, Ankara.
- Sümer, N. ve Sümer, H. C. (2005). Beş faktör kişilik özellikleri ölçeği (Yayınlanmamış çalışma).
- Tabachnick, B.G., Fidell. L.S. (2013). *Using multivariate statistics*. Sixth Ed. Boston: Pearson.
- Williams, B., & Le Menestrel, S. M. (2013). Social capital and vulnerability from the family, neighborhood, school, and community perspectives. *New directions for youth development*, 2013(138), 97-107.